

Nationella resultat - Enhetsundersökningen om äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård 2025

Enhetsundersökningen om äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård innehåller resultat för verksamheter i Sverige som utför hemtjänstinsatser eller som är särskilda boenden (säbo), för personer 65 år och äldre¹. Undersökningen har gjorts på ett i stora delar jämförbart sätt mellan 2013 - 2025. År 2024 tillkom några nya frågor och indikatorer samtidigt som några togs bort. Hänvisningar i denna skrift bygger på gällande lagstiftning och begrepp för undersökningens tidpunkt (mätdatum 1 mars 2025). Det var 1 816 av 2 200 hemtjänstverksamheter och 1 903 av 2 124 särskilda boende för äldre som svarade på undersökningens enkäter 2025.

Årets resultat visar bland annat att:

- Antal hemtjänsttagare per en omsorgspersonal har ökat mellan 2025 och 2024. År 2024 var det i snitt 9,16 hemtjänsttagare per en omsorgspersonal på vardagar, år 2025 är siffran 10,06.
- Tillgång till omsorgspersonal och andel omsorgspersonal som är undersköterska skiljer sig åt beroende på vart hemtjänsttagare bor i landet. De äldres olika behov av omsorg förklarar inte ensamt skillnaderna, arbetssätt (till exempel välfärdsteknik) och arbetsmarknadsmässiga förutsättningar kan också spela en roll.
- Andel enheter som har aktuella rutiner för upptäckt eller misstanke om våld, missbruk av alkohol och läkemedel ökar. Ett exempel är i hemtjänst och aktuella rutiner för misstanke eller upptäckt av våld eller övergrepp av anhöriga mot den enskilde. En ökning har skett från 50 procent 2019 till 65 procent år 2025.
- Andel enheter med aktuella rutiner för läkemedelsgenomgångar ökar. Till exempel rutiner för hur samverkan ska ske vid läkemedelsgenomgångar för personer på särskilt boende för äldre, från 50 procent 2024 till 57 procent 2025.
- Andel hemtjänsttagare som erbjuds en fast omsorgskontakt är 74 procent 2025, resultatet är oförändrat i jämförelse med 2024.

¹ Permanenta särskilda boenden som utför insatser till personer 65 år och äldre, enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL), med verkställda beslut om permanent särskilt boende enligt 5 kap. 5 § SoL.

Omsorgspersonal i hemtjänst ansvarar för fler hemtjänsttagare år 2025

Socialstyrelsen kan se en ökning av antalet hemtjänsttagare som en omsorgspersonal i hemtjänsten ansvarar för mellan åren 2024 och 2025. År 2024 ansvarade en omsorgspersonal i snitt för 9,16 hemtjänsttagare på vardagar och 11,67 på helger. År 2025 är samma snitt 10,06 på vardagar och 12,58 på helger. Det är en höjning med cirka en hemtjänsttagare per omsorgspersonal i hemtjänsten, både på vardagar och helger. Detta mått har sedan 2013 använts i särskilt boende för äldre. Där är resultatet för måttet nästintill oföränderlig mellan åren, cirka 3,3 omsorgstagare per omsorgspersonal.

År 2024 tog Socialstyrelsen fram måttet antal hemtjänsttagare per omsorgspersonal i hemtjänst. Samma år tog vi fram indikatorn andel omsorgspersonal som är undersköterska i hemtjänst, som är baserad på definitionen av den skyddade yrkestiteln undersköterska.

Tillgång till undersköterskor samt omsorgspersonalstäthet skiljer sig för hemtjänsttagare beroende på vart i landet de bor

Det finns skillnader mellan länen för indikatorn *Andel omsorgspersonal som är undersköterska*. Till exempel Gotlands- och Västerbottens län som i jämförelse med andra län har lägst andel undersköterskor bland sina omsorgspersonal i hemtjänsten. Gotlands län har 48 procent omsorgspersonal som är undersköterskor på vardagar och helger, Västerbottens län har 49 procent på vardagar och 42 procent på helger. I jämförelse har Västra Götalands län 73 procent på vardagar och 66 procent på helger, se tabell 1.

Skillnader finns också mellan länen för måttet *Antal hemtjänsttagare per en omsorgspersonal*. Exempelvis i Jämtlands län där en omsorgspersonal i snitt ansvarar för 14,2 hemtjänsttagare på vardagar och 14,52 hemtjänsttagare på helger. Som jämförelse är samma siffror i Hallands län 8,09 på vardagar och 10,16 på helger, se tabell 1.

Socialstyrelsen kan också se att behov av omsorg (omsorgstyngden) bland hemtjänsttagare i länen varierar. I Gotlands län har hemtjänsttagare i snitt 37,66 timmar beviljat hemtjänst i månaden medan i Östergötlands län så har

hemtjänsttagare i snitt 12,37 timmar. Även andelen hemtjänsttagare som enbart har serviceinsatser skiljer sig i landet. Exempelvis i Jönköpings län där 4 procent av samtliga hemtjänsttagare endast har serviceinsatser jämfört med Stockholms län där samma siffra är 35 procent, se tabell 1.

Socialstyrelsen lyfter dessa två mått för omsorgstyngd för att komplettera och ge en mer nyanserad bild av omsorgspersonalens täthet och andelen av omsorgspersonal som är undersköterska. Ett högre snitt för antal beviljade hemtjänsttimmar i månaden per hemtjänsttagare indikerar sannolikt en högre omsorgstyngd. Tvärtom indikerar en lägre andel hemtjänsttagare som endast har serviceinsatser, sannolikt en högre omsorgstyngd.

Socialstyrelsen kan se att måtten för omsorgstyngd inte ensamt kan förklara skillnader mellan länen när det gäller *Antal hemtjänsttagare per en omsorgspersonal* och *Andel omsorgspersonal som är undersköterska*. Det finns också andra variabler som sannolikt påverkar och förklarar skillnaderna i siffror i tabell 1. Till exempel olika arbetssätt med välfärdsteknik eller arbetsmarknadsmässiga förutsättningar [1, 2, 3]. Socialstyrelsen har inte genomfört analyser för samband mellan dessa variabler men planerar för att genomföra detta framöver. Det är också viktigt att poängtera att siffrorna i tabell 1 skiljer sig ännu mer på kommun- och enhetsnivå.

Tabell 1. Antal hemtjänsttagare per omsorgspersonal, andel omsorgspersonal som är undersköterska samt mått för omsorgstyngd

	Antal hemtjänsttagare per en omsorgspersonal, vardagar	Antal hemtjänsttagare per en omsorgspersonal, helger	Andel omsorgspersonal som är undersköterska, vardagar	Andel omsorgspersonal som är undersköterska, helger	Antal beviljade hemtjänsttimmar i månaden per hemtjänsttagare*	Andel hemtjänsttagare som enbart har serviceinsatser*
Riket	10,06	12,58	64	58	29,69	23
Blekinge län	11,62	14,94	71	67	29,38	25
Dalarnas län	9,34	11,81	62	56	32,01	21
Gotlands län	9,87	13,35	48	48	37,66	11
Gävleborgs län	11,8	14,01	65	58	35,02	21
Hallands län	8,09	10,16	67	61	33,35	27
Jämtlands län	14,2	14,52	58	53	19,91	13
Jönköpings län	8,27	11,04	59	51	18,17	4
Kalmar län	10,28	12,91	64	62	25,65	23
Kronobergs län	11,05	14,03	73	64	32,87	13
Norrbottnens län	8,75	10,6	54	51	34,93	10

	Antal hemtjänst- tagare per en omsorgs- personal, vardagar	Antal hemtjänst- tagare per en omsorgs- personal, helger	Andel omsorgs- personal som är undersköt- erska, vardagar	Andel omsorgs- personal som är undersköt- erska, helger	Antal beviljade hemtjänst- timmar i månaden per hemtjänst- tagare*	Andel hemtjänst- tagare som enbart har serviceinsat- ser*
Skåne län	12,36	14,94	69	67	29,36	32
Stockholms län	8,31	11,37	55	49	36,03	35
Södermanlands län	9,95	12,13	66	54	30,34	34
Uppsala län	11,77	14,62	59	51	33,59	24
Värmlands län	8,99	10,32	68	59	23,21	21
Västerbottens län	9	11,09	49	42	33,51	19
Västernorrlands län	9,46	12,06	59	56	36,61	26
Västmanlands län	10,51	13,73	64	58	26,57	21
Västra Götalands län	10,1	12,29	73	66	24,09	14
Örebro län	8,72	11,68	65	70	35,2	19
Östergötlands län	10,98	13,71	60	53	12,37	17

Källa: Enhetsundersökningen om äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård 2025, Socialstyrelsen
samt Socialtjänstregistret, Socialstyrelsen

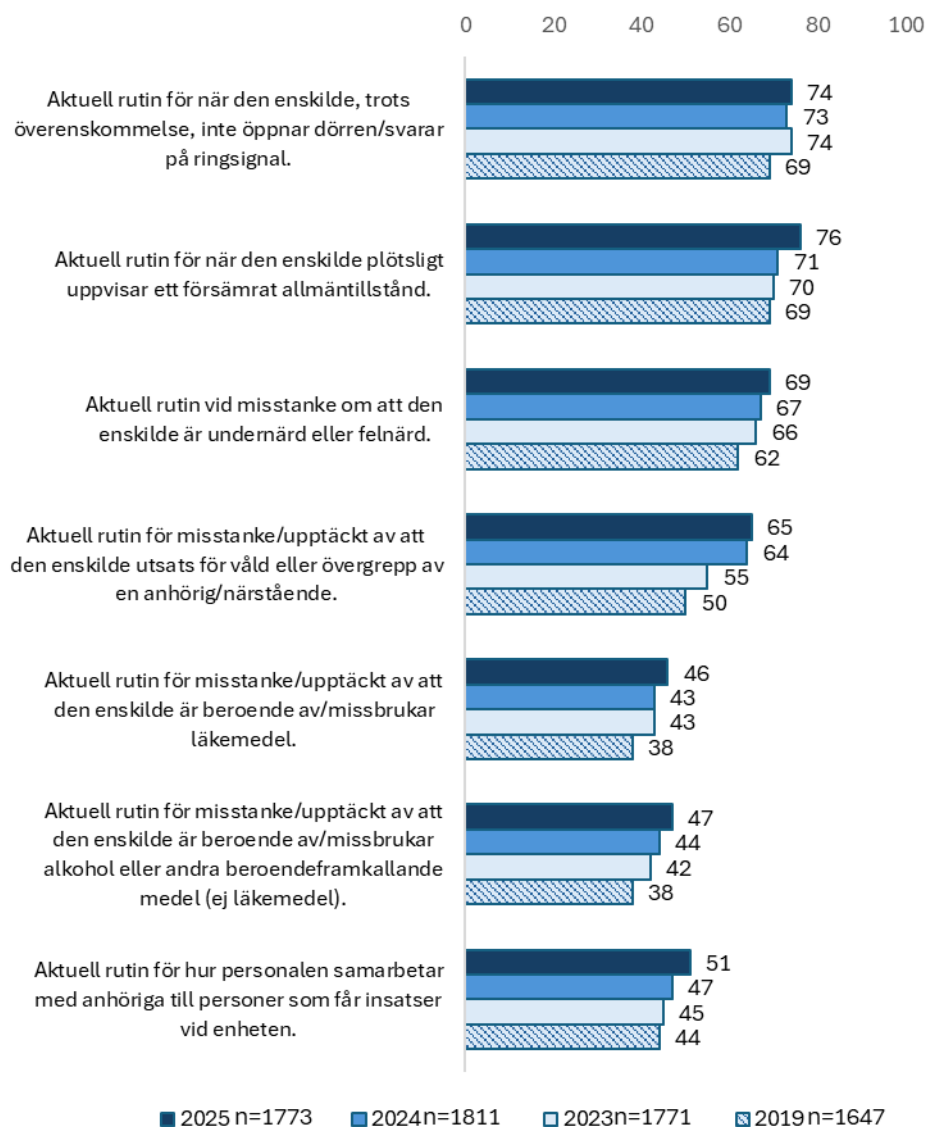
* Avser februari 2025, personer med enbart beviljat beslut om trygghetslarm eller enbart beslut om
matdistribution ingår inte.

Aktuella rutiner ökar för upptäck av våld, missbruk av alkohol och läkemedel samt samarbete med anhöriga

Socialstyrelsen kan se att aktuella rutiner för upptäckt av flera områden ökar både på särskilt boende för äldre som på hemtjänstenheter. Ett exempel är aktuella rutiner för misstanke eller upptäckt av våld eller övergrepp av anhöriga och närstående mot den enskilde i hemtjänst. Mellan åren 2019–2025 har indikatorn ökat från 50 till 65 procent. De andra rutinerna handlar bland annat om upptäckt av försämrat allmänt hälsotillstånd, missbruk av alkohol och läkemedel samt samarbete med anhöriga. Vi ser öknings mellan 2024 och 2025 men också öknings om vi tittar ännu längre tillbaka

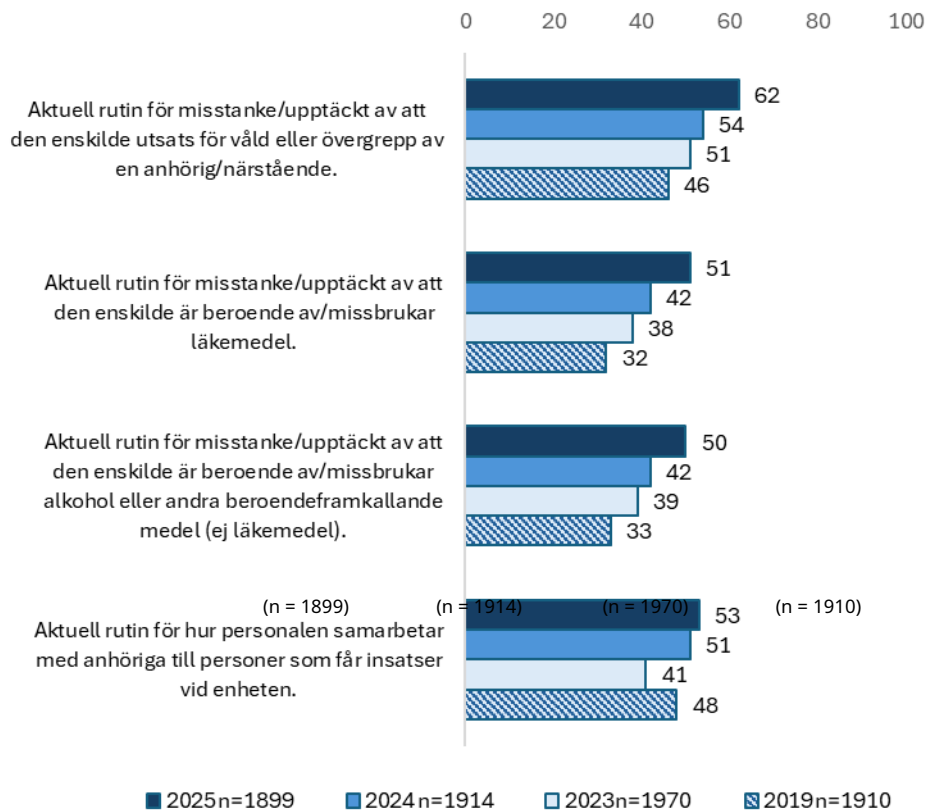
till 2019, se figur 1 och 2. Dessa rutiner bör ses som ett verktyg för att följa upp och säkerställa kvalitet i verksamheten [4].

Figur 1. Aktuella rutiner för misstanke eller upptäckt av bland annat våld, missbruk av läkemedel och alkohol samt samarbete med anhöriga, hemtjänst.

Källa: Enhetsundersökningen om äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård 2025, Socialstyrelsen

Figur 2. Aktuella rutiner för misstanke eller upptäckt av våld, missbruk av läkemedel och alkohol samt samarbete med anhöriga, särskilda boenden för äldre.

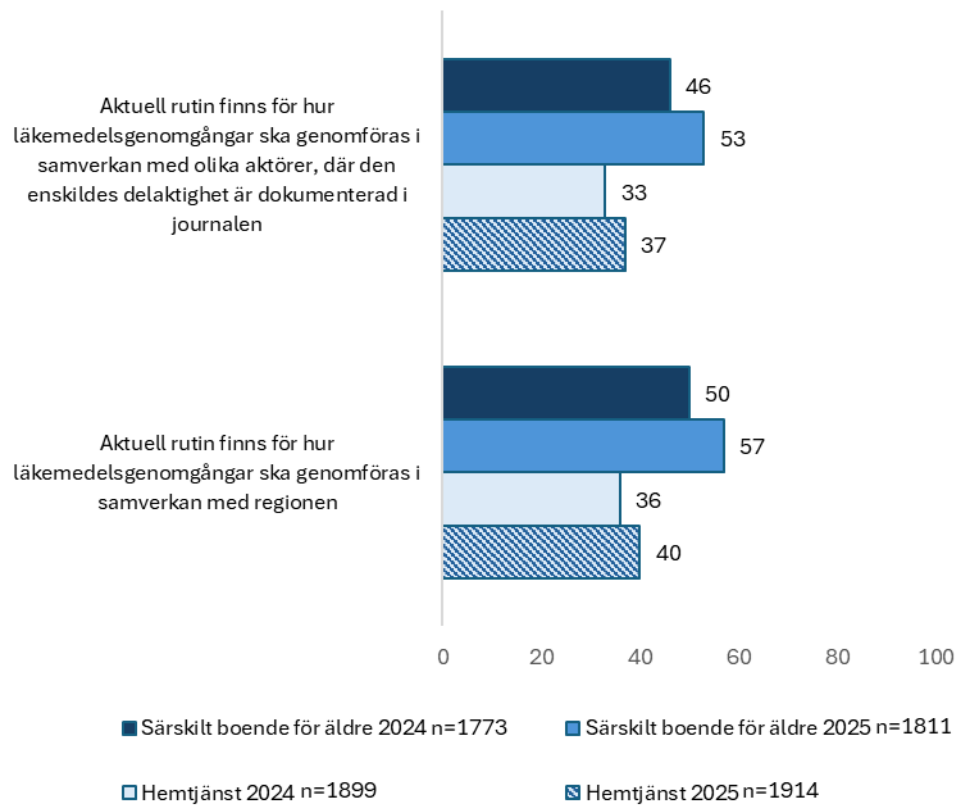
Källa: Enhetsundersökningen om äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård 2025, Socialstyrelsen

Andel aktuella rutiner för läkemedelsgenomgångar ökar på särskilda boenden för äldre och i hemtjänst

Andel särskilda boenden och hemtjänstenheter som har aktuella rutiner för läkemedelsgenomgångar ökar, det gäller för resultaten av två indikatorer om läkemedelsgenomgångar. Ett exempel på detta är att indikatorn: *Aktuella rutiner för hur läkemedelsgenomgångar ska genomföras i samverkan med regionen* som har ökat på särskilda boenden från 50 procent år 2024 till 57 % år 2025, se figur 3.

Socialstyrelsen tog fram dessa två indikatorer om läkemedelsgenomgångar 2024 och kommer fortsatt att följa trenden för dessa två indikatorer under kommande år. Indikatorerna grundar sig bland annat på Socialstyrelsen vägledning om läkemedelsgenomgångar [5].

Figur 3. Aktuella rutiner för läkemedelsgenomgångar.

Källa: Enhetsundersökningen om äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård 2025, Socialstyrelsen

Andelen hemtjänsttagare som erbjuds fast omsorgskontakt är oförändrad jämfört med 2024

År 2024 var det 74 procent av hemtjänsttagare (65 år och äldre) som hade erbjudits en fast omsorgskontakt. Resultatet är oförändrat för 2025, det vill säga 74 procent. I rapporten *Har hemtjänsttagarna fasta omsorgskontakter?* lyfte Socialstyrelsen att andelen hemtjänsttagare som erbjuds en fast omsorgskontakt skulle behöva öka i framtiden för att möta behovet hos hemtjänsttagarna [1].

Referenser

1. Socialstyrelsen. Har hemtjänsttagarna fasta omsorgskontakter? En uppföljning av reformen fast omsorgskontakt i hemtjänsten. Socialstyrelsen; 2025.
2. Socialstyrelsen. E-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna 2025. Uppföljning av den digitala utvecklingen i socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård. Socialstyrelsen; 2025.
3. Socialstyrelsen. Välfärdsteknikens påverkan på kvalitet och resurseffektivitet – en fallstudie av digital nattillsyn och läkemedelsautomater i tre kommuner. Socialstyrelsen; 2025.
4. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9). Stockholm: Socialstyrelsen; 2011.
5. Socialstyrelsen. Läkemedelsgenomgångar för äldre ordinerade fem eller fler läkemedel – en vägledning för hälso- och sjukvården. Stockholm: Socialstyrelsen; 2013.

Öppna jämförelser

Öppna jämförelser finns inom områdena kommunal hälso- och sjukvård och socialtjänst. Jämförelserna riktar sig främst till tjänstemän, beslutsfattare och politiker på lokal, regional och nationell nivå. Syftet med öppna jämförelser är att stimulera verksamheter att:

- analysera och följa upp sin verksamhet,
- lära av varandra,
- förbättra kvaliteten i verksamheten,
- effektivisera verksamheten,
- skapa öppenhet och ge förbättrad insyn i offentligt finansierad hälso- och sjukvård, kommunal hälso- och sjukvård och socialtjänst,
- ge underlag för styrning och ledning, både nationellt och lokalt.

Enhetsundersökningen äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård är en del av öppna jämförelser. Datakälla: Enkät Öppna jämförelser – Enhetsundersökning äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård 2025, Socialstyrelsen. Svarsfrekvens: 90 procent i särskilt boende och 83 procent i hemtjänst.

Mer information

På Socialstyrelsens webbplats finns en Excelfil som innehåller alla resultat redovisade på enhets-, kommun-, läns- och riksnivå samt för stadsdelar i Stockholm. Där finns även undersökningens enkäter, metodbeskrivning och beskrivning av indikatorer och bakgrundsmått.

<https://www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/oppna-jamforelser/socialtjanst/alldreomsorg/hemtjanst-och-sarskilt-boende/>

Kontakt: Homan Amani

Telefon: 075-247 30 00

E-post: aldreundersokning@socialstyrelsen.se